

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Journal of Sakarya University
Faculty of Theology

ISSN: 2146-9806
e-ISSN: 1304-6535

Cilt/Volume: 23 | Sayı/Issue: 43 | Yıl/Year: 2021 (Haziran/June)

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,
uluslararası hakemli bir dergidir.

Yılda iki sayı olarak yayımlanır. Yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu
yazarlarına aittir.

Bu kitabın yayın hakları

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne aittir.

5846 ve 2936 sayılı fikir ve sanat eserleri yasası hükümleri gereğince

“Bu kitap hiçbir yöntemle çoğaltılamaz. Resim, şekil, şema, grafik ve
herhangi bir bölümü dekanlığın izni olmadan kopya edilemez.”

Her hakkı Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne aittir.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ	JOURNAL OF SAKARYA UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY
Cilt: 23 Sayı: 43 Yıl: 2021 (Haziran)	Volume: 23 Issue: 43 Year: 2021 (June)
ISSN: 2146-9806 e-ISSN: 1304-6535	
<p>Sahibi/Owner on behalf of Theology Faculty Prof. Dr. Ahmet BOSTANCI Editör/Editor in chief Dr. Öğr. Üyesi Emrah KAYA Sayı Editörleri/Issue Editors Arş. Gör. Betül ELMACI ÇETİN Arş. Gör. Furkan Ramazan ÖĞE Editör Yardımcısı/Editorial Assistants Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman HENDEK Dr. Öğr. Üyesi Aysegül METE Dil Editörü/Language Editor Arş. Gör. Dr. Esra AKAY DAÇ Yazı Takip/Secretary Arş. Gör. Ayşe KAYA İç Tasarım/Design Arş. Gör. Betül ELMACI ÇETİN Arş. Gör. Furkan Ramazan ÖĞE Web Sayfası Sorumlusu Arş. Gör. Yunus KAYMAZ Baskı Yeri ve Tarihi/Publication Place and Date Sakarya, 2021 Baskı/Printing Sakarya Gelişim Ofset Tanıtım Matbaa Yayın Reklam Tic. ve San. Ltd. Şti. A. Menderes Cad. No: 22/A Yenicaim, Adapazarı Tel: +90 (264) 273 52 53 – Faks: +90 (264) 281 73 00 Yazışma Adresi/Corresponding Adress Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Esentepe Kampüsü 54050 Serdivan/Sakarya Tel: +90 (264) 295 67 30 – Faks: +90 (264) 295 67 36 web sayfası / web page http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sakaifd e- posta / e-mail: sauifd@sakarya.edu.tr</p>	<p>Yayın Kurulu / Editorial Board Prof. Dr. Bilal GÖKKIR (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Erdiç AHATLI (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Kemal BATAK (Sakarya Üniversitesi) Dr. Öğr. Üyesi İhsan KAHVECİ (İbn Haldun Üniversitesi) Dr. Öğr. Üyesi Merve ÖZAYKAL (İstanbul Üniversitesi) Danışma Kurulu / Advisory Board Prof. Dr. Abdullah AYDINLI (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Ahmet YAMAN (Konya Necmettin Erbakan Üni.) Prof. Dr. Ali DURUSOY (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Alim YILDIZ (Cumhuriyet Üniversitesi) Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ (Uludağ Üniversitesi) Prof. Dr. Bülent UÇAR (Osnabrück University) Prof. Dr. Dilaver GÜRER (Konya Necmettin Erbakan Üni.) Prof. Dr. Fuat AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. George TAYLOR (Pittsburgh School) Prof. Dr. Hacı Mehmet GÜNAY (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. İlhan KUTLUER (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Levent ÖZTÜRK (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Mehmet ATALAN (Kastamonu Üniversitesi) Prof. Dr. Mehmet ÜMİT (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Muammer İSKENDEROĞLU (Rize RTE Üni.) Prof. Dr. Muhammed AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Mustafa ÇİÇEKLER (Medeniyet Üniversitesi) Prof. Dr. Müртеza BEDİR (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Naser NİKOUBAKHT (Tarbiat Modares Uni.) Prof. Dr. Oliver LEAMAN (University of Kentucky) Prof. Dr. Osman AYDINLI (Ankara Üniversitesi) Prof. Dr. Ömer ÇELİK (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Rahim ACAR (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Ramazan MUSLU (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Zekeriya GÜLER (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi) Doç. Dr. Abd-alraheem al-SHAREEF (Zarqa University) Doç. Dr. Kadir GÖMBEYAZ (Kocaeli Üniversitesi) Doç. Dr. Mahmut SALİHOĞLU (İstanbul Üniversitesi)</p>
Sayı Hakemleri / Referee Board of this issue	
<p>Prof. Dr. Adem APAK (Bursa Uludağ Üniversitesi) Prof. Dr. Adem YERİNDE (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Casim AVCI (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Cemil HAKYEMEZ (Hitit Üniversitesi) Prof. Dr. Hasan Yücel BAŞDEMİR (Ankara Üniversitesi) Prof. Dr. İsmail Hakkı GÖKSOY (Süleyman Demirel Üni.) Prof. Dr. İsrail BALCI (Ondokuz Mayıs Üniversitesi) Prof. Dr. Latif TOKAT (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi) Prof. Dr. M. Mustafa ÇAKMAKLIOĞLU (Ankara Üni.) Prof. Dr. Mustafa ARSLAN (İnönü Üniversitesi) Prof. Dr. Mustafa KARAGÖZ (Erciyes Üniversitesi) Prof. Dr. Necdet TOSUN (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ (Bartın Üniversitesi) Doç. Dr. Ahmed ÜRKMEZ (Pamukkale Üniversitesi) Doç. Dr. Cengiz KANIK (Siirt Üniversitesi) Doç. Dr. Ercan ALKAN (Marmara Üniversitesi)</p>	<p>Doç. Dr. Fatma KIZIL (Yalova Üniversitesi) Doç. Dr. Hasan MEYDAN (Sakarya Üniversitesi) Doç. Dr. Kenan SEVİNÇ (Çanakkale Onsekiz Mart Üni.) Doç. Dr. Mahmut ZENGİN (Sakarya Üniversitesi) Doç. Dr. Mualla YILDIZ (Ankara Üniversitesi) Doç. Dr. Muhammed Enes TOPGÜL (Marmara Üniversitesi) Doç. Dr. Ömer SABUNCU (Harran Üniversitesi) Doç. Dr. Ramazan GÜREL (Marmara Üniversitesi) Doç. Dr. Yunus AKYÜREK (Çanakkale Onsekiz Mart Üni.) Dr. Öğr. Üye. Bayram DEMİRCİGİL (Sakarya Üniversitesi) Dr. Öğr. Üye. Bedriye REİS (Bolu Abant İzzet Baysal Üni.) Dr. Öğr. Üye. Fatih Mehmet YILMAZ (Hitit Üniversitesi) Dr. Öğr. Üye. Habib KARTALOĞLU (Sakarya Üniversitesi) Dr. Öğr. Üye. İlhami ORUÇOĞLU (Bursa Uludağ Üni.) Dr. Öğr. Üye. Şule Yüksel UYSAL (Sakarya Üniversitesi) Dr. Öğr. Üye. Yunus Emre TEMİZ (İnönü Üniversitesi)</p>
Dergimizin yaygın ve yazım ilkeleri 319-327 sayfaları arasında yer almaktadır.	

Açık Erişim Politikası / Open Access Policy

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Creative Commons Atınlı-Gayriticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi bilimsel araştırmaları halka ücretsiz sunmanın bilginin küresel paylaşımını artıracığı ilkesini benimseyerek, içeriğine anında açık erişim sağlamaktadır. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Budapeşte Açık Erişim Deklarasyonunu imzalamıştır.

Journal of Sakarya University Faculty of Theology is licensed under a Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 International License. Journal of Sakarya University Faculty of Theology provides immediate open access to its content on the principle that making research free available to the public supports a greater global exchange of knowledge. Journal of Sakarya University Faculty of Theology has added its name to the Budapest Open Access Initiative.

Dizinleme Bilgileri / Abstracting and Indexing Services

- 1- ESCI- Emerging Sources Citation Index (2017)
- 2- DOAJ- Directory of Open Access Journals (2017)
- 3- DRJI- Directory of Research Journals Indexing (2017)
- 4- ULAKBİM- TR Dizin (2012)
- 5- İSAM- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi (2011)
- 6- EBSCOHOST (2010)
- 7- Academic Resource Index- ResearchBib (2017)
- 8- PhilPapers (2017)
- 9- CEEOL- Central and Eastern European Online Library (2017)
- 10- ESJI- Eurasian Scientific Journal Index (2017)
- 11- ROOTINDEXING- Journal Abstracting and Indexing Service (2017)
- 12- CiteFactor- Academic Scientific Journals (2017)
- 13- OAJI- Open Academic Journals Index (2017)
- 14- Scientific World Index (2017)
- 15- SOBİAD- Sosyal Bilimler Atıf Dizini (2017)
- 16- IZOR- International Institute of Organized Research (2017)
- 17- Scilit- Scientific Literature (2017)
- 18- Türk Eğitim İndeksi (2017)
- 19- Acarindex- Akademik Araştırmalar İndeksi (2017)
- 20- ROAD- Directory of Open Access Scholarly Resources (2017)
- 21- Science Library Index (2017)
- 22- OpenAIRE (2017)
- 23- ERIHPLUS- European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (2017)
- 24- Scientific Indexing Services (2017)
- 25- İdealonline (2017)
- 26- WORLDCAT (2017)
- 27- SAIF- Scholar Article Impact Factor (2017)
- 28- Index Copernicus International (2018)
- 29- MIAR - Information Matrix for the Analysis of Journals (2018)
- 30- MLA - Modern Language Association (2018)
- 31- ATLA Religion Database (2019)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Makaleler / Articles

Bireylerin İnançsızlık Eğilimi: Ateizm Ölçeği / Individuals' Tendency to Disbelief: The Atheism Scale
Murat Çinici - Doç. Dr. Muhammed Kızılgöçit
1-18

Arayıştan Uyanışa, Şifadan Estetiğe Yeni Çağ İnançları / New Age Beliefs from Seeking to Awakening, from Healing to Aesthetics
Gamze Gürbüz - Doç. Dr. Hasan Hüseyin Aygül
19-51

Eleştirel Düşünme ve Dindarlık: Üniversite Öğrencileri Üzerine Nicel Bir Araştırma / Critical Thinking and Religiousness: A Quantitative Study Among Undergraduate Students
Arş. Gör. M. Emrullah Duran
53-79

Medine'de Ashaba Ait Evler: Hz. Ebû Bekir Örneği / The Houses of the Companions in Madīna: A Case of Abū Bakr
Firdevs Yıldız – Prof. Dr. Levent Öztürk
81-108

Selmân b. Rebîa'nın Hayatı ve Faaliyetleri / Salmān b. Rabī'a's Life and Activities
Doç. Dr. Mücahit Yüksel
109-131

Malaka Sultanlığı Döneminde Malaka Şehri ve Malay Yarımadası'nın İslâmlaşmasındaki Rolü / City of Malacca / The Sultanate of Malacca and its Role in the Islamization of the Malay Peninsula
Doç. Dr. Osman Aydınlı – Ain Balkis Mohd Azam
133-164

Fusûsu'l-hikem Şârihlerinin Mukaddime Yazma Gelenekleri ve Yazıcızâde Kardeşlerin el-Müntehâ Mukaddimesi / Fusûş al-hikam Commentators' Tradition of Writing Muqaddima and al-Muntahâ Muqaddima of Yazicizade Brothers
Dr. Öğr. Üyesi Büşra Çakmaktaş
165-189

**Hindistanlı Bir Sûfi: Nasîrüddîn Mahmûd b. Yahyâ Çırâğ-ı Dehlî ve
Tasavvuf Anlayışı / An Indian Sûfi: Naşîr al-Dîn Maḥmûd Ibn Yahyâ
Chirāgh Dalhî and His Understanding of Sufism**

Arş. Gör. Ömer Tay

191-215

**19. Yüzyıl İngiliz Ahlak Düşüncesinde William Whewell ve John
Stuart Mill Polemiği / A Polemic in 19th-Century British Moral Thought
Between William Whewell and John Stuart Mill**

Dr. Öğr. Üyesi Metin Aydın

217-246

**“İlmi Çin’de de Olsa Talep Edin, Çünkü İlim Talep Etmek Her Müslü-
mana Farzdır” Rivayetinin Sened ve Metin Analizi / The Isnad and Text
Analysis of Narrative of “seek knowledge even if it is in China, for seeking
knowledge is a duty on every Muslim”**

Dr. Öğr. Gör. Mustafa Genç

247-275

Kitap Değerlendirmeleri / Book Reviews

Alexander Bevilacqua. *Şark Kütüphanesi: İslam ve Avrupa Aydınlanması.*
çev. Kenan Çapık.

Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu

277-282

Jon Hoover. *Ibn Taymiyya.*

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Yücedoğru

283-290

Edward Caird. *Comte’un Din ve Toplum Felsefesi.* çev. Ertuğ Ergün.

Arş. Gör. Dr. Abdulmuttalip Baycar

291-301

Vahdettin Işık. *Said Halim Paşa: Bir İslah Düşünürünün Hayatı,
Düşüncesi ve Eserleri.*

Arş. Gör. Abdullah Özçelik

303-309

Selman Yılmaz. *Türkiye’de Toplumsal ve Dinî Değişimin İzleri: Ak Parti
İktidarında Nereden Nereye? (Öğretmenler Üzerinden Bir Değerlendirme).*

Fatma Taşdemir

311-318

Yayın ve Yazım İlkeleri / Guidelines for Publication

319-327

Editör'den

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi olarak 43. sayımızı da tam vaktinde ve mümkün olduğunca nitelikli bir şekilde okurların istifadesine sunuyoruz. Her sayımızda sahip olduğumuz geniş yayın yelpazesini bu sayımızda da koruduk. Sayımızda İslam Tarihi, Tasavvuf, Hadis, Felsefe ve Din Sosyolojisi alanlarına ait araştırma makaleleri bulunmaktadır. Bunların yanı sıra farklı konulara odaklanan kitap değerlendirmeleri de okurların mütalaalarına arz olunmuştur.

Salgının, kısıtlı çalışma saatlerinin ve bir araya gelme imkânlarının oldukça azalmasının getirdiği zorluklara rağmen dergimiz, hem üniversitemiz bünyesindeki dergiler hem de Türkiye'deki ilahiyat fakültesi dergileri arasındaki dikkat çekici başarısını aynı şekilde korumaya devam etmektedir. Bunun için gerekli editöryal disiplini, hakem seçerken yaptığımız ön çalışmayı, dergimize gelen makaleleri en küçük ayrıntıya kadar incelemeyi ilk günkü hassasiyetle devam ettirmekteyiz.

Sahip olduğumuz akademik yayıncılık anlayışı gereği dergimizin tüm araştırmacılara yayın imkânını âdil bir şekilde sunabilmesini önemsiyoruz. Akademik sürecin hangi safhasında olduğuna bakmaksızın tüm araştırmacılardan makale kabul etmekteyiz. Makale yayın önceliğimizin sadece ve sadece çalışmalarındaki nitelik olduğunu içtenlikle belirtebiliriz.

Bu vesileyle, dergimize ilgi ve alaka gösteren tüm yazarlara, hiçbir karşılık beklemeden vakit ayırarak hakemlik yapan hocalarımıza ve makalelerin ön okumalarında bize yardımcı olan fakültemizin akademik kadrosuna dergi ekibi olarak çok teşekkür ederiz.

Ayrıca fakülte dergimizin gelişmesi ve daha iyi olması için elinden gelen desteğini esirgemeyen ve derginin işleyişi konusunda hiçbir telkinde bulunmayarak yayın kuruluna rahat bir çalışma ortamı sunan dekanımız Prof. Dr. Ahmet BOSTANCI hocamıza da teşekkür ederiz.

Dr. Öğr. Üyesi Emrah KAYA

Editör